

SÁRISÁPI HÍRMONDÓ

ŠARIŠÁPSKE
SPRÁVY

19. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

2015. AUGUSZTUS

SZENT ISTVÁN-NAP ÉS AZ ÚJ KENYÉR ÜNNEPÉNEK PROGRAMJA SÁRISÁP

AUGUSZTUS 20. (CSÜTÖRTÖK)

- 10³⁰ Ünnepi szentmise
12⁰⁰ Royal Enfield márka találkozói és motorkerékpár kiállítás
13⁰⁰ Triálmotoros bemutató a Művelődési Ház udvarán
14³⁰ Zenés, lovaskocsis, népviseletes felvonulás a község területén a Sárisápi Bányász Fúvószenekear közreműködésével
17⁰⁰ Kiállítások megnyitója a Művelődési Házban - közreműködik: a Sárisápi Pávakör
- Annavölgy és Sárisáp Kertbarátainak és Borbarát-nőinek Egyesülete Virág- és Terménykiállítás
  - Vizsolyi Biblia története-kiállítás
  - II. világháború lezárultának 70. évfordulója alkalmából emlékkiállítás
- 17⁴⁵ Kristály Mazsorett Csoport bemutatója
18⁰⁰ **SZENT ISTVÁN-NAP ÉS AZ ÚJ KENYÉR ÜNNEPE**
Közreműködnek: óvodások, általános iskola alsó és felső tagozatos néptáncsoportja, Pávakör
Ünnepi köszöntőt mond: dr. Völner Pál országgyűlési képviselő
19³⁰ Kolibri táncgyűttes bemutatója a Fő téren
20⁰⁰ **OLÁH GERGŐ FELLÉPÉSE**
21⁰⁰ **UTCABÁL, ZENE: A SZALAI BAND ZENEKAR**
23⁰⁰ **TÚZIJÁTÉK**

AUGUSZTUS 21. (PÉNTEK)

- 15⁰⁰ **Óvoda udvarán**
Dudó Bohóc műsora, ugrálóvár, játékos szumóbirkózás, arcfestés, hennázás, fodrászkodás
Faluház udvarán lángossütés, borkóstolás
Művelődési Ház udvarán
Az Annavölgy és Sárisáp Kertbarátainak és Borbarát-nőinek Egyesülete szervezésében bográcsparti a Defekt Duó közreműködésével
közben: a tokodi PÁ-DI-DI táncgyűttes és az ÍZISZ LÁNYAI Hastáncsoport műsora

- 18³⁰ Bográcsparti eredményhirdetése
19⁰⁰ A csolnoki Dimenzió táncsoport bemutatója
19³⁰ **SÖRPARTY** - zenél: Borbély György és Farkas Gábor
Közben fellép a tokodi PÁ-DI-DI táncgyűttes

AUGUSZTUS 22. (SZOMBAT)

MEGALAKULÁSÁNAK 75. ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI A SÁRISÁPI BÁNYÁSZ SPORTEGYESÜLET

- 10⁰⁰ **Általános Iskola Sportcsarnokában**
Jónyer István és Klampár Tibor világbajnok asztaliteniszezők élménybeszámolója és bemutatója
13³⁰ **Ünnepi közgyűlés a Művelődési Házban a Sárisápi Sportegyesület megalakulásának 75. évfordulója alkalmából**
14⁰⁰ Utánpótlás labdarúgó-torna a Dolinában az U11 és U14 korosztállyal (Handlova, Gyermely, Csolnok és Sárisáp csapataival)
17⁰⁰ **RÁBA ETO- SÁRISÁP ÖREGFIÚK** labdarúgó-mérkőzés
19⁰⁰ ÍZISZ LÁNYAI Hastáncsoport műsora
19²⁰ CRAZY DANCE táncsoport műsora
19⁴⁰ Annavölgyi Zumba Táncsoport műsora
20⁰⁰ RUgo együttes-sörparti

AUGUSZTUS 23. (VASÁRNAP)

- 10³⁰ **Vasárnapi szentmise**
17⁰⁰ **Megyei I. osztályú labdarúgó-mérkőzés a Dolinában**

Este: Sörsátor

SZERETETTEL VÁRJUK
A PROGRAMOKRA!

Az önkormányzat 2015. évi beruházásai és jövőbeni tervei

Ismét eltelt egy esztendő, melynek történései az önkormányzat szempontjából a következőek voltak:

Az elmúlt év őszén befejeztük két legnagyobb beruházásunkat: az inkubátorház építését, valamint napelemek telepítését a Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház tetejére, és a geotermikus fűtésrendszer kiépítését a Művelődési Házban. Az inkubátorház körüli munkálatok /parkosítás, parkolók kiépítése, támfalépítés/ áthúzódtak az idei esztendőre. Úgy gondolom, hogy egy szép, új épülettel gazdagodott községünk, és ezáltal nemcsak a főterünk szépült, hanem új szolgáltatásokkal, kereskedelmi, vendéglátó üzletekkel is növeltük a falu lakóinak kiszolgálását, valamint az épület mögötti parkolók kialakításával bővítettük faluközpontunk parkolóhelyeinek számát.

A Művelődési Házban is beüzemeltük az új fűtésrendszert, mely a talaj hőjét felhasználva, elektromos áram segítségével - melyet a napelemek termelnek - közel 50-55 C°-os melegvizet tudunk előállítani, és ezáltal a teljes ház fűtését biztosítani tudjuk. A rendszer nemcsak fűtésre, de hűtésre is alkalmas. Egyenleget igazán egyéves működés után tudunk csak vonni, ez szeptember 30-án lesz, de a részadatok már mutatják, hogy ez a beruházás beváltja a hozzáfűzött reményeinket. Komoly összeget takarítottunk meg az energiaszámláinkból.

A patakhíd felújítása is megtörtént. Első lépésként az iskola alatti gyaloghíd kiszélesítését és a járműforgalom céljára is alkalmassá tételét végeztük el, azért, hogy a kivitelezők biztonságosan és zavartalanul végezhesék az 1930-ban épített hídnak a teljes körű helyreállítását és felújítását, ezzel a munkával párhuzamosan az iskola előtt a járdát 132 méter hosszan újíttottuk fel.

A lelkiismeretes munkának köszönhetően a patakhíd mind szerkezetében, mind pedig kinézetében is megújult, és majdnem ugyanúgy néz ki, mint újkorában, 85 évvel ezelőtt.

Ebben az évben elkészült a BMX-pálya is, melyen modern és minden célnak megfelelő eszközöket telepítettünk, amit nemcsak a biciklisek, hanem a gördeszkások és a görkorcsolyások is a pályahasználati-szabályok szigorú betartása mellett biztonságosan vehetnek igénybe.

A sportpálya kiszolgáló épületének teljes körű felújítása is befejeződött. Az épület kívül, és belül is teljesen megújult, ahol kicsik és nagyok kulturált és mindent kielégítő körülmények között gyakorolhatnak, és megfelelő szakemberek segítségével elsajátíthatják a labdarúgás alapjait, fejleszthetik tudásukat.

A sportegyesület az MLSZ Komárom-Esztergom Megyei Szövetségének pályázatán automata öntözőberendezést nyert a focipályára, a rendszer vízellátásának kialakításában az önkormányzat nyújtott segítséget az egyesületnek.

A közmunkaprogram keretén belül is számos eszközt vásároltunk (Stihl-fűrész, Stihl-gallyázó fűrész, fűkasza, stb.), hogy hatékonyabban tudjuk elvégezni községünk területén a karbantartási feladatokat és a zöldterületek gondozását. Nagyon sok facsemetét ültettünk közösen a Kertbarát Kör tagja-

ival az elmúlt években, és az időközben megnőtt fák metszése, lombkoronájuk kialakítása is megnövekedett feladatokat ró a községgazdálkodás dolgozóira. Mindenkit megkérek, hogy ne önhatalmúlag nyesse meg ezeket a fákat, hanem ha problémát észlel, akkor jelezze és jelentse be a Polgármesteri Hivatalba.

A felsorolt beruházásoknak az összértéke meghaladja a 400 millió forintot, melyet hitel felvétele nélkül sikerült megvalósítanunk.

- Az önkormányzat jövőbeni tervei között szerepel
- az iskola előtt egy gyalogátkelőhely létesítése,
  - a posta előtti árok lefedése és parkolóhelyek kialakítása,
  - az Árpád és a Tácsics utca szilárd útburkolattal való ellátása,
  - a Művelődési Ház előtti parkolóhelyek szintén szilárd burkolattal történő kialakítása,
  - a Sári Óvoda melletti parkoló kialakítása kőburkolattal,
  - a Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház közötti 3000 m²-es ingatlan megvásárlása, ahol rendezvényparkot és parkolókat szeretnénk kialakítani.

Ezekhez a beruházásokhoz a Belügyminisztérium által ígért 44 millió Ft-ot szeretnénk igénybe venni, mely azokat az önkormányzatokat illeti meg, akik nem vettek részt az adósság-konzolidációban, vagyis nem volt adósságuk. Ennek első részletét augusztus hónapban kaphatja meg községünk.

A közelmúltban két pályázatot nyújtottunk be:

- Művelődési Ház nyílászárócsereje és külső, valamint tetőszigetelése, és egy 7,5 kW napelem-erőmű létesítése, az iskola „C” épületének külső hőszigetelése, és egy 20 kW-os naperőmű telepítése, valamint a Gondozási Központ nyílászáróinak cseréje, tető- és külső hőszigetelése, egy 5 kW-os napelem, valamint egy napkollektoros rendszer telepítése. A pályázat összértéke 150 millió Ft és 100 %-os támogatottságú.

- A másik pályázattal az Arany János utca Epöli utca és az Akácfa köz közötti szakaszát újítanánk fel 15 millió Ft értékben, a támogatás 90 %-os támogatottságú. Ezen a pályázaton csak szilárd útburkolattal ellátott utakra lehetett támogatási igényt benyújtani.

Az elmúlt időszakban nagyon sok mindent sikerült megvalósítanunk terveinkből. Anyagi lehetőségeink is végesek, és sajnos a pályázati kiírások sem mindig kedveznek nekünk. Nagyon sok munka van még hátra ahhoz, hogy községünk dinamikus fejlődését biztosítani tudjuk.

Az utóbbi időben sok rongálás, és vandalizmus történt a játszótereken, valamint a közterületeken, ahol magukról megfélelkezett fiatalok törtek-zúztak, játszótéri eszközöket tettek használhatatlanná, emlékművet rongáltak. A falu minden lakóját megkérem arra, hogy ha ilyet észlel, azonnal jelentse be a Polgármesteri Hivatalba, vagy értesítse a polgárőrség vezetőjét, hogy a károkozókat felelősségre vonhassuk tetteikért.

Községünk minden lakójának a nyár hátralevő részében jó pihenést és kikapcsolódást kívánok.

Kollár Károly
polgármester

Az igazi magyar és igazi keresztény

Augusztus 20-án Szent Istvánra, a magyarok első szent királyára emlékezünk. Számptalan helyen felidézünk fenséges alakját, beszélünk róla tévében, rádióban, az internetes hírportálok beszámolnak életéről, állam- és egyházszerező tevékenységéről. Templomainkban buzgón énekeljük azokat az énekeket, melyek Szent Királyunk életszentségéről, rendíthetetlen hitéről szólnak. Nem meglepő, ha ezek után úgy jelenik meg előttünk, mint a “magyarok Tündöklő csillaga.”

Első pillantásra ez a csillag fényévekre van tőlünk: az idő és már-már a kulturális távolság miatt úgy tűnik, hogy Szent István a modern világunk mellett elsuhanó üstökös, melynek többé semmi köze a mindennapi életünkhöz. Távolról csodáljuk benne a bölcs uralkodót, a nagy szentet és hithirdetőt, egy olyan személyt, aki örökre beírta magát a magyar és nemzetközi történelembe. De mást nem látunk benne. Eltávolodott tőlünk - vagy talán mi kerültünk távolabb tőle...

Hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni, mi keresztények is, hogy Szent Királyunk hozzánk hasonló ember volt, mondhatjuk: egyszerűen igazi magyar és igazi keresztény.

Elsősorban Krisztus-hívó, aki komoly küldetéstudattal folytatta Krisztus Urunk megváltó művét. Ha kellett, akkor dacolva kora pogányságával és minden más akadállyal szembe kerülve is vállalta a tanúságtételt Krisztus mellett. A hite szerint élt, böjtölt, misére járt, bőkezűen adakozott, mindezek mellett becsületes, igazságos és szorgalmas királyként vezette a népét és

23 év az óvoda élén

- Beszélgetés Lakics Gyulánéval, Kati óvó nénivel -

„Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt kis ország, messzeringó gyerekkorom világa. Belőle nőttem én, mint fatörzsből gyöngye ága”

/Radnóti Miklós/

Ebben a faluban élek gyermekkorom óta. Szüleimnek nagyon sokat köszönhetek, akik megtanítottak az emberi értékekre. 1977-ben kezdtem dolgozni a sárisápi óvodában, mely Farkas Lászlóné, majd később Lovasi Mária vezetésével működött.

A mai napig szívesen emlékezem vissza az első csoportomra, és az ottani „arany mondásokra”.

Csoportbéli munkámat nagyon szerettem, hiszen egy pedagógus életében nincs két egyforma nap. Ezután három évig az esztergomi Kiss János úti óvodában dolgoztam, ahol a kollégákkal újabb életre szóló barátságokat kötöttem. Nagyon szép emlékek fűznek ide is.

Gyermekeim születése után 1986-ban visszatértem a sárisápi óvodába, ahol 1992-től intézményvezetőként dolgoztam. A gyerekcsoportok mellett további izgalmas, és új feladatok vártak rám. A tantestület tagjaival közösen kezdtük el építő-fejlesztő tevékenységünket. Szeretettel emlékezem vissza a különböző rendezvényeinkre, melyek az óvodánk fejlesztését szolgálták. A bálokat, melyeket a szülőknek szerveztünk nemcsak a kollégák, hanem a falu lakói is sokáig emlegették.

A családi délutánokon pedig mindig izgatottam bújtunk bele egy-egy mesehős szerepébe, és így kedveskedtünk a gyerekeknek, szülőknek, nagyszülőknek.

Kézműves délután, országos szlovák nemzetiségi találkozók,

ebben a szellemben nevelte gyermekeit.

Mindehhez nem kellett királynak lenni, csak hívő kereszténynek és ő királyként is az maradt, elkötelezett, lelkiismeretes felnőtt keresztény, aki nemcsak a szerzetesektől, papoktól, püspököktől várta a hit továbbadását, terjesztését, hanem ő maga a saját kereszttségéből fakadó keresztény küldetése révén hirdette Krisztust. Tettel, szóval és életével állított elénk egy olyan példát, amit nekünk is követnünk kell, hiszen azóta talán sok minden változott, de a mai embereknek is fontos mindennapi élete folyamán szem előtt tartani azt a krisztusi küldetést, amit a keresztsege által vállalt.

Mások ironikus megjegyzései, vagy bármely gúnyolódásai ellenére se rejthetjük véka alá hitünket, hiszen Szent István sem tette, ő nem élt kettős életet. Nem tett különbséget, bárhol is legyen: a trónteremben és a közéletben épp annyira volt hívó, mint amikor a templomban imádkozott, vagy amikor az ország ügyeit intézte.

Szent István szellemisége kézzelfogható módon ránk maradt intelmei által, melyeket fiához, Szent Imréhez írt. Ezekből a sorokból árad az Isten- és emberszeretet, a hit, a bölcsesség. Tanuljunk Szent Istvántól, kérjük közbenjárását, hogy mi is igazi magyarok, igazi keresztények legyünk.

Lukács József
plébános

kirándulások tették színesebbé a gyermekek programjait.

Folyamatosan figyelemmel kísértem a pályázati lehetőségeket, melyeknek sikeres elnyerése biztosította az anyagi forrásokat az óvoda programjai számára.

Az óvodásaink nagyon élvezték a kirándulásokat Visegrádra, Esztergomba. Örömmel nézték a győri Vaskakas Bábszínház előadásait. Gyerekkoncerteken, interaktív kiállításokon ismerkedhettek meg a tágabb környezetükkel.

Amit 23 év óvodavezetői munkám alatt célként, feladatként megfogalmaztam, úgy érzem, sikerült teljesítenem, de természetesen ez köszönhető a tantestületünk lelkes tagjainak, községünkben élő segítő szándékú embereknek és Sárisáp Község Önkormányzatának.

A lelkes összefogás mindig pozitív eredményeket produkál. Az óvoda udvarán lévő játékokat az Európai Unió előírásainak megfelelően alakítottuk ki. Az óvoda beltéri eszköztárát, informatikai kiegészítőit felújítottuk, így megfelelnek korunk követelményeinek. Ezek a fejlesztések is a sikeres pályázatoknak köszönhetőek.

A Programnaptárunk minden évben részletesen tartalmazta a helyi, a kulturális, valamint a hagyományörző programjainkat.

A rendezvények mindig többletmunkát jelentettek a tantestület számára, de a gyermekek mosolya, elégedettsége kárpótol minket a befektetett munkáért.

A gyermekek szeretete, kedvessége vitt erre a pályára, és az ő őszinteségük ad továbbra is erőt ebben a munkában.

A legfőbb támogatóim és segítőim az évtizedek során a családom volt, akik mindig önzetlenül álltak mellettem.

A beszélgetést lejegyezte: Friedrichné Kurinyecz Csilla

Bemutatkozik a Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Tisztelt sárisápi lakosok!

Lehetőséget kértünk, és kaptunk arra, hogy bemutathassuk intézményünket a Dorog és Térsége Családsegítő, és Gyermekjóléti Szolgálatot, amely 1998 óta működik Sárísáp településen.

A családgondozói munkát a családsegítő szolgálat részéről **Juhász Katalin**, a gyermekjóléti szolgálat részéről pedig **Meskó Szabina** látja el.

A szolgálat családgondozóiként Sárísáp községben heti két napon vagyunk jelen, az egyik napon ügyfélfogadást tartunk (hétfőn 9-13 óra között, a Polgármesteri Hivatal földszinti irodájában, a másik napon (kedden) terepmunkát végzünk családlátogatás formájában, ilyenkor keressük fel a jelzőrendszeri tagokat.

A családsegítés munkáját kiegészítő háttérrel szolgálataink a bázisintézményünkben működnek. Segítségét kapunk jogásztól, pszichiátertől, pszichológustól, fejlesztő pedagógustól.

Az egyének, családok nehézségeiről, problémáiról szolgálatunk önkéntes megkeresés útján és a veszélyeztetettséget, a krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtetésével értesül.

A hatékony össz munka érdekében rendszeres a kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival: a helyi hatósággal, oktatási-nevelési intézményekkel, védőnővel, háziorvosi szolgálattal, gyermekorvossal, gyámhivatallal, rendőrséggel és a bírósággal.

Szolgálatunk nem hatóság. Munkánk célja az, hogy a hatóságok bevonása nélkül oldjuk meg a problémákat.

Hogyan segítünk?

- a különféle pénzügyi és természetbeni támogatásokról, szolgáltatásokról szóló, az ügyek intézésével kapcsolatos információk közvetítésével,
- egyéni tanácsadással és családi konzultációkkal, azaz segítünk tisztázni a problémát, és az érintettek részvételével, alkalmas és kivitelezhető megoldások megtalálásában nyújtunk segítséget,
- családlátogatással, érdeklődéssel, közvetítéssel,
- szükség esetén egyéb segítők, szakértők és szolgáltatások bevonásával.

A szolgálathoz az alábbi problémákkal fordulhatnak segítségért:

- információra, tájékoztatásra, segítségre van szüksége hivatalos ügyeinek intézéséhez,
- életvezetési nehézségekkel küszködik,
- pár-, és családi kapcsolatain szeretne javítani,
- pályaválasztással kapcsolatos kérdései vannak,
- munkakereséshez kér segítséget,
- lakással, lakhatással kapcsolatos kérdései, problémái vannak,

- jogi segítségre van szüksége,
- pszichológusi segítséget szeretne,
- konfliktushelyzetek megoldásához kér segítséget,
- ha Ön menekült, vagy oltalmazott személyként segítségre szorul,
- sürgős segítséget igénylő krízis esetén, mint pld. lakhatási krízis,
- családon belüli erőszak,
- a gyermek testi, lelki egészségével összefüggő problémák,
- ha a gyermek viselkedésének, magatartásának megváltoztatásához nem állnak rendelkezésre az alkalmas nevelési ismeretek és készségek,
- akkor, ha a problémák a család és a különféle intézmények közötti együttműködési nehézségekkel, konfliktusokkal függenek össze,
- a család kapcsolati problémái (szülők között, szülő és gyerek között, gyerekek között, a család és a tágabb család között) esetén,
- ha a család anyagi ellehetetlenülése a gyermekekről való gondoskodást fenyegeti,
- ha hatósági intézkedésre, gyermekotthoni elhelyezésre van szükség,
- a gyermek jogait sértő bánásmód esetén.

Szolgálatunk minden évben rendszeresen biztosít ruha-, játékadományt a rászoruló családoknak, évente kétszer ingyenes ruhabörzét tartunk. A településen aktívan működő Karitással rendszeres kapcsolatot tartunk, a rászorulóknak segítségében gyakran közösen tevékenykedünk. A prevenciós, és a szabadidős tevékenységek szervezése továbbra is szerves részét képezi munkánkunknak.

Általános tapasztalatként elmondhatjuk, hogy többen megkérvén keresik fel szolgálatunkat. Nagyon fontos a hivatalos ügyekben, hogy időben intézkedjünk. Vannak olyan esetek, amelyeknél a késlekedés olyan hátrányokat jelent, amit már nehéz korrigálni. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat abban az esetben tud hatékonyan segíteni, ha az egyes problémákkal az ügyfelet már a kezdeti szakaszban a megfelelő helyre, szakemberhez irányítjuk. Szeretnénk arra ösztönözni ügyfeleinket, hogy bátran keressenek minket.

Várjuk ügyfeleinket hétfőnként 9-13 óra között ügyfélfogadásunkon a Polgármesteri Hivatalban.

További kellemes nyarat, és jó pihenést kívánunk minden sárisápi lakosnak szolgálatunk nevében:

Juhász Katalin és Meskó Szabina
családgondozók

Tabor na Slovensku

„Ha meguntam, hogy mindig itt legyek, majd túrázgatok, mert túrázni érdemes, de szóba se jöhet a Sárísápi-szikla csak a jó öreg Tatra, a táborlakók álma....”

(*tábori indulónk*)

Ebben az évben immár 23. alkalommal, a tanévzáró után 40 sárisápi iskolás készült Szlovákiába táborozni. Idén június 20-án, szombaton kora reggel indulunk.

Első megállónk Selmečbánya volt, ahol kobakot és esőkabátot öltve végigjártuk a bányamúzeum aknáit. Ízelítőt kaptunk az ércbányászok nehéz munkájából. Ezután felmáztunk az Óvárba, ahonnan szép kilátás nyílt a városra és a környező hegyekre.

Az Újvár és a Klopácska megtekintése után célba vettük a szállásunkat, a Limba Panziót, Liptószentivánon.

Amikor megérkeztünk elfoglaltuk

szobáinkat, kipakoltuk bőröndjeinket, majd lementünk vacsorázni, és utána egy jót játszottunk. Másnap reggel zenés ébresztővel és tornával kezdtük a napot, reggeli után pedig játékos feladatok vártak ránk. Délután a faluban egy múzeumot néztünk meg, ahol a pénzverés, a kovácsmesterség, és az aranymosás folyamatában vettünk részt.

Harmadnap szeles, hideg időre ébredtünk, de ez nem volt akadálya annak, hogy elinduljunk a tátrai túrára. Lanovkával felmentünk a Kőpataki-tóhoz, és onnan túráztunk a hegygerincen végig.

Kedden betekintést nyertünk a zergék és a mormoták életébe egy kisfilm segítségével Tátralomnicon, a Tátra Múzeumban.

Szerdán ellátogattunk a Zubereci Skanzenbe, ahol beavattak minket a gyertyakészítés és az agyagözölyzés fortélyába. Este Szent Iván-éj alkalmából tüzet gyújtottunk, egyesével átugrottuk és

közben valami jóra gondoltunk, vidámak voltunk, énekeltünk, játszottunk.

Csütörtökön reggeli után megkaptuk hideg csomagjainkat, és elindultunk túrázni a Kvacányi völgybe. Este értékeltük a hetet, kiderült melyik páros, egyén, és „család” jegyezte meg a táborozás során a legtöbb új információt, a „Tábor csillaga” cím is tulajdonosra talált.

Utolsó nap reggel összepakoltunk és hazafelé indultunk, útközben megnéztük a Zólyomlipcsei várat. Utána megálltunk egy utolsó vásárlásra „törzshelyünkön” a besztercebányai Tescóban.

Ez egy tartalmas, élményekben gazdag, és vicces hét volt.

Társaink és magunk nevében megköszönjük Kati néni, Marika néni, Márta néni, Évi és Gyula bácsi fáradságos munkáját és a szuper feladatokat. Végül, de nem utolsó sorban Zsófinak, Annának, Lucának, Kristófnak és Patriknak is köszönjük, hogy velünk voltak.

Jurásek Jónás, Ligeti Márton és Pfluger Martin

Borosgazda a serlegekkel.

Szőlészek, borászok Sárísápon

- Bemutatkozik Varga József -

Azt a megtisztelő feladatot kaptam a SÁRISÁPI HÍRMONDÓ szerkesztőbizottságától, hogy készítsek olyan sárisápi borászokkal riportot, akik szűkebb hazánkban meghatározói a szakmának. Elsőként rád esett a választásom, aki elismert szőlész-borász szakember vagy falunkban. Mindezt bizonyítja kerted szépsége, gondozottsága.

Visszatekintve a múltba hogyan ítéled meg életpályádát, azt a bizonyos rögös utat?

Bányászcsaládban születtem 1940-ben ötödik gyermekként. Szüleim földet műveltek és állatokat tartottak. Abban az időben kétlakinak neveztek az illet. Az általános iskola elvégzése után 16 éves koromban ipari tanuló lettem, kovácsnak jelentkeztem.

folytatás a 6. oldalon

Szőlészek, borászok Sárísápon

- Bemutatkozik Varga József -

cikk folytatása az 5. oldalról

20 évesen katonának soroztak, a páncélosokhoz kerültem. Tiszti iskolai hallgatóként egy évet tanultam. Ezt követően szakmunkásként a Bányászati Akadémia Vállalatnál kezdtem dolgozni. 27 éves koromban házasodtam, nejem csolnoki. Házasságunkból két gyermekünk született – Mária és Péter –, mindkettő közgazdászdiplomát szerzett a Budapesti Corvinus Egyetemen.

Honnan jött a kertészkedés, a szőlőtermesztés és a borkészítés szeretete?

A kerthez, szőlőhöz, borhoz való kötöttséget gyerekként szívtam magamba. Anyai nagybátyám uradalmi kertész-borász volt. Az ő szőlőjében sokféle nemes szőlő és nemes gyümölcs – őszibarack, körte – termelt. Szüleim is szép nagy szőlőt műveltek. Több fajtát ültettek, mert akkor úgy mondták, ha az egyik fajta az adott évben nem terem, van a másikon.

Gyerekorom óta kötődtem a szőlőhöz és a kerthez, mert a szülők megtanítottak arra minket, hogyan kell tisztelni a növényeket. Amennyit teszünk bele, annyit kapunk belőle.

Milyen szőlőfajtáid voltak kezdetben, mit telepítettél később?

Házasságkötésünk után 6 évig a szüleimnél laktunk, majd 1975-ben elkészült a saját családi házunk, ebben lakunk most is. 1979 tavaszán az Óhegyen előkészítettem a talajt a szőlőtelepítéshez. Kezdetben Irsai Olivér és Leányka borszőlőket telepítettem, csemegeszőlőnek pedig Chasselasat.

A Leányka kellemesen lágy, tüzes bor, kiváló minőségű italt kapunk belőle.

Az Irsai Olivér kellemesen muskotályos illatú és jó gyümölcsös aromájú bort ad.

Előzetes kóstolások eredménye vezetett arra az elhatározásra, hogy telepítés céljából ezt a két fajtát választom. Majd később a borversenyeken hallottam az új szőlőfajtákról és azt követően telepítettem Sauvignon Blanc, Chardonnay, valamint Cabernet Sauvignon fajtákat.

15 évvel ezelőtt sikerült új fajtákat előállítanom, a Flórát és az Enikőt. Ezeket két kislány unokámról neveztem el. Az új szőlőfajtákból készült borokkal is indultam a borversenyen, ahol érmes helyezést értem el.

Mikor lettél kertbarát tag?

1985-ben alakult meg Sárísápon a **Borbarát Kör**, amelynek már a kezdetektől tagja lettem. A főszervezők Biber István, Üveges István és Turcsányi Károly voltak.

Szakképzett zsűritagok segítségével - akik Tökről és a Komáromi Állami Gazdaságból érkeztek - már az alakulás évében megrendeztük az első borversenyt. A zsűri javaslatait, tanácsait elfogadták a helyi borászok, így ettől az időtől kezdve fokozatosan javult a borkészítési kultúra és a borok minősége.

Milyen eredményeket értél el a borversenyeken?

Az első időszakban még nem gondoltam azt, hogy boraimat borversenyen is bemutatassam. Sárísápon ezért elterjedt, hogy „Varga Jósának jó borai vannak”, ugyanis nálunk nemigen volt még akkortájt fajtatiszta telepítésű szőlő. A korábban ismert savanykás borok után saját termelésből egy új íz és illat jelent meg.

Boraim arany, ezüst és bronz fokozatot értek el. A borászkodás elején 1994-ben a megyei borversenyeken Irsai Olivér borommal aranyérmert értem el. 1996-ban szintén a megyei borversenyen három aranyérmel a legsikeresebb kistermelő címet kaptam a megyében. Azóta napjainkig a borversenyeken bo-

A borospince az első helyezés emléktáblájával. Eleinte még nem létezett oklevél, alutáblán rögzítették a helyezést. Később már a magas pontszámú borokért kerámiavázák jártak.

raim érmes helyezést érnek el. A borászkodást és a szőlőtermesztést hobbiként végezve szeretném bebizonyítani, hogy itt Sárísápon is lehet olyan szőlőt termesztani az Óhegyen, amivel büszkélkedni lehet és hírnevet hozni Sárísápnak.

Milyennek ítéled meg a szakma helyzetét itt Sárísápon?

A szakma helyzete nem biztató Sárísápon, mivel a borászokhoz a szőlőtermesztés párosul, viszont ez utóbbi szép hivatásnak nincsenek fiatal követői.

Igaz, hogy a szőlő művelése komoly munkát igényel, de amikor szüretkor a szép fürtök ott lógnak a tőkéken – elfelejtjük az évközi nehéz munkát.

Hogy lehet megszeretni ezt a szakmát?

Úgy, hogy azokat a fiatalokat támogatnunk kellene, akik érznek egy kis hivatást a szőlő telepítésére, művelésére. Fel kell kelteni az érdeklődésüket a szőlőművelés szeretetére. Lokálpatriótaként mindig azon munkálkodtam, hogy öregbítsem Sárísáp jó hírnevét.

Szerinted az időjárás eddigi alakulása után milyen évre lehet számítani a szőlősgazdáknak? Bár még sokat alszik kint a termés.

Lényegében a vegetáció fázisának kétharmadánál tartunk. Most tartunk a zsendülés időszakánál, amelyet az érés követ zárászként. Eddig nem volt negatív időjárási tényező, természetesen a szőlőbetegségek ellen – lisztharmat, peronoszpóra – védekezni kellett. Nem szeretek előzetes becslésekbe bocsátkozni, mert az időjárás alakulásának vannak kellemetlen és kiszámíthatatlan tényezői is. Ilyen lehet egy váratlan jégverés, az érés alatti csapadék hiánya, vagy éppen a hosszan tartó túl sok csapadék, főleg akkor, ha az tartós lehűléssel párosul. A lényeg az, hogy szeretni kell a növényeket, a természetet. Mindig egy megnyugtató érzés fog el, amikor kimegyek a kertbe dolgozni a tőkék közé, mert a növényekkel való együttlét pihentet.

Oszd meg tanácsaidat a fiatal borászokkal! Mit várnál el tőlük?

Elsősorban azt, hogy ne csak bort termeljenek, hanem szőlőt is telepítsenek, azaz szőlőműveléssel is foglalkozzanak, mert így teljes a folyamat és annak minden szépsége.

Köszönöm az interjút és további sok sikert kívánok neked, és mindenben segítő feleségednek ehhez a szép és hasznos hivatáshoz, a természet megújulásának szeretetéhez.

Az interjút készítette: Schummel Tamás

Zarándoklat Rómába

Abban a szerencsében volt részem, hogy 2015. május 11-15. között 33 katolikus és egy református testvéremmel római zarándoklaton vehettünk részt. Köszönet a Makrovilág Utazási Irodának a szervezésért és lelki vezetőinknek, Lukács József plébános atyánknak a tartalmas lelki programokért. Útitársaink voltak a sárísápiakon kívül Nyergesújfaluból, Mogyorósbányáról, Epölről és Budapestről érkezett testvérek, kikkel nagy öröm volt együtt utazni és az élményekben osztozni.

Odautunk során megálltunk a szlovéniai Trojaneban, majd az észak-olaszországi Aquileiat tekintettük meg. Az esti órákban érkezünk Ferraraba, a lenyűgöző középkori város utcáin sétálva csodálhattuk a 12. századi épületeket. A Bologna melletti szállásunkról indultunk Rómába, ahol az első napon meglátogattuk a Laterani bazilikát, a Santa Maria Maggiore bazilikát és a Szent Lépcsőn próbára tehattük lelki és fizikai erőnket. A második napon Pápai Audiencián vettünk részt, a Szent Péter téren a közelünkben elhaladó Szent Atyát láthattuk és

hallgathattuk elmékedéseit. Megtekintettük a Vatikáni Múzeumokat és a Szent Péter bazilikát. Rómában töltött utolsó napunkon a falakon kívüli Szent Pál bazilikát és a Bilincses Szent Péter bazilikát látogattuk meg. Megismerkedtünk az Ókori Róma emlékhelyeivel, a Forum Romanum, a Capitolium, a Colosseum, a Pantheon látványait élvezhettük. Megtekintettük a felújítás alatt álló Trevi Kutat és megjárhattuk a Spanyol Lépcsőt. Hazafelé Padovában, Szent Antal városában sétáltunk és itt foglaltuk el utolsó szálláshelyünket. Utoljára hazafelé a csillag alakú erődítményvárosban, Palmanovában álltunk meg. Nagy örömünkre szolgált, hogy minden nap szentmisén vettünk részt, melyekben megemlékeztünk közsegeink lakóiról, imáinkat értük is ajánlottuk fel. Hazatérve hálátelt szívvel és lelkiekben feltöltődve osztottuk meg élményeinket az otthon maradt testvéreinkkel, kiknek támogató imádságait érezhettük zarándokutunk során.

Dr. Vass Rozália

Holofon Zrt.

Lassan egy éve annak, hogy a közel 3 év felkészülést követően a Holofon Zrt. tevékenységének meghatározó részét áttelepítette Tinnyéről Annavölgy Sárísáppal határos közigazgatási területére.

Reméljük, hogy az általunk végzett tevékenység a települések lakói számára elfogadottá tesz bennünket, mivel mi is maximális bizalommal közelítettünk az itt élők felé és úgy gondoljuk, hogy az eltelepítendő - jogos észrevételeivel, bírálatával együtt is - a létrejött kölcsönös bizalmat teremtette meg.

Nagyon örülünk annak, hogy mindkét településről egyre több, a helybéli foglalkoztatást választónak tudunk munkahelyet biztosítani, ennek közvetett hatásaként a rólunk kialakított képet még több helybéli felé közvetíteni.

Azzal is tisztában vagyunk, hogy a belülről rólunk alkotott vé-

lemények mellett nagyon fontos a külső megítélés, a társaság fő feladatának hangsúlyozása mellett – műanyag újrahasznosítás – a helyi közéletben való aktív részvétel.

Társaságunk vezetésének ez irányú elkötelezettségét mi sem mutatja jobban, mint a helyi kulturális, sport és egyéb közösségi célú rendezvények támogatása ill. pártolása, ehhez is érezzük fontosságát a körülöttünk élőkkel és választott vezetőivel való aktív párbeszédnek ill. együttműködésnek. Ennek jegyében egy lakossági fórumot tervezünk, melyen szívesen fogadjuk a társaságunk tevékenységével kapcsolatos kérdéseket.

Törekvésünk az, hogy újonc helyi vállalkozásként alakíthassuk ki a békés egymás mellett élest és harmóniát, és ennek megvalósításához kérjük minden helybelinek a javaslatát, tanácsát és segítő-befogadó szándékát.

Sinka Zsófia
környezetvédelmi munkatárs

Sárisápiak a Nagy Háborúban 2. rész A fél világon át...

Dédapám, Basovszki Imre viszonylagos jómódban élt, földjei, erdői voltak. Lovakat, teheneket, disznókat tartott gazdaságában. Felesége 1914 márciusában azzal a jó hírrel örvendeztette meg, hogy gyermeket vár, persze dédapám nagyon várta a baba jövetelét, akkor még nem sejtette, hogy 7 év múlva látja csak meg a kislányát. Amikor megérkezett a háború híre, dédapám nem esett kétségbe, gondolta, mire a baba megszületik, ő is otthon lesz, a király is úgy szólt, hogy őszre visszaadja a katonákat. Amint befejezte az aratást, elbúcsúzott nejétől („Meglásd, visszajövök!”), vonatra szállt, berukkolt Esztergomba, a 26-osokhoz a IV. zászlóalj 7. menetszázadának tartalékos gyalogosaként, majd nagyon hamar az orosz fronton találta magát.

1914. december 30-án reggel 9 órakor, arra a hírre, hogy az oroszok Czarkowczy-nál (Ostrow-tól délre) a 26. gyalogezred szakaszába betörték, a hadosztály összes tartalékát ellentámadáshoz készenlétbe helyezték. A harcok január elején is folytatódtak. A czarkow-i katonai temető 251 orosz és 222 k.u.k. katona sírhelye 1914-1915-ből. A mai tudásom szerint itt, az 1915. január másodikán lezajlott csatában esett dédapám fogságba.

Amikor beállt a fogolytranszportba, egy csizma, egy köpeny, egy sapka, egy „borjú” és egy derékszj, rajta egy alumínium kulacs volt az összes vagyona, ehhez járult egy kincs, a szlovák nyelvtudása, ezt ugye nem kell magyarázni, hogy mit is ért orosz területen. Pérvij Rabocsij Batalion (talán első munkaszolgálatos zászlóaljnak lehetne fordítani) állományaiba került, állomáshely Tobolszk, Szibéria.

5-6 telet kihúzott a többiekkel, keserves élet lehetett, ismerve a helyi éghajlati viszonyokat, kezei a nagy hidegtől meg is fagytak, az izzó szöveget is meg tudta fogni. A munkaszolgálat nehéz volt, helyi férfiak nem is voltak a környéken, a hadba

vonult muszkák családjai mellett kellett dolgozni, gazdálkodni.

Közben az Esztergom vármegyei kislaluban dédanyám már évek óta azért imádkozott, hogy férje hazatérjen a családhoz, őszinte hittel bízott az isteni gondviselésben, meg sem fordult a fejében, hogy megözygyül.

A polgárháború ideje alatt egy alkalommal a vörösök összetartották a foglyokat, majd közölték velük, hogy hajnalban mindenkit agyonlőnek, dédapám ez alatt az éjszaka alatt le sem hunyta a szemét, reggelig imádkozott, a nagy izgalomra hajnalra teljesen megözyült. Reggelre persze az egész vörös banda eltűnt szerencsére, így hát mindenki mehetett vissza dolgozni a helyére. 1920-ban viszont már nagyon mehetnéük lett a magyar bakáknak, látva a polgárháborús viszonyokat, a vörösök és a fehérek összecsapásait, egy kis japán, francia, amerikai és angol intervenciók csapatmozgásokkal dúsítva.

Persze nyugat felé nem mertek indulni, azon az anarchián nem lett volna sikeres az út, inkább keletre indultak. Csak-hogy a cseh légió egy százada őrizte a vasutat, (képünkön a cseh légió vasúton) az egyetlen közlekedési lehetőséget. A foglyok a csehek által őrzött vasútállomást úgy foglalták el, hogy fegyvertelenül megfutamították a géppuskás cseheket, a „bátor” cseh vitézek a feljűk rohanó és ordító magyarok láttán elpucoltak, pedig az összes támadó fegyverzet a bakák kezére tekert derékszj volt.

Mozdony, sín pár, kevés szén is volt, elindultak hát keletre, a gyorsan fogyó szenet kivágott fákkal pótolták, hó meg volt elegendő a gőzhöz. Vlagyivosztok, Vöröskereszt, behajózás a svéd zászló alatt futó Karl Gustav nevű hajóra, majd irány haza! Fél évig tartott az út, kettő helyen kötöttek csak ki, Calcuttában és Suezben. Ezek a képeslapok onnan származnak.

1921-ben Fiume partjai előtt a meggyötört, hihetetlenül kopott ruhás, marcona, de világlátott foglyok arcán sűrű könnyek hullottak a meghatottságtól, majd kikötés után a szomorúságtól, ők ugyanis csak partot érés után hallottak Trianonról. A foglyok fele idegen országba került, sokkolta őket a hír. A nyitrai gyerekek, dédapám ezredtársai napokig

Sárisápiak a Nagy Háborúban

szédülten jártak a hír hallatán, miszerint csehszlovák állampolgárok lettek.

De visszatérve az ősem történetéhez: a dédanyám és a 7 éves nagymamám egy szép napon arra ébredtek, hogy valaki áll a bejárati ajtónál, majd az ősz hajú, rongyos alak belépve megsimogatja nagymamám arcát: én vagyok az apád!

Urbanics Gábor

Kirándulóhelyek, túracélpontok környékünkön

A Nagy-Gete

A Keleti-Gerecse és egyben környékünk legmagasabb pontja a 457 méter magas Nagy-Gete. Tulajdonképpen csak domb, mert- ugye földrajzból tanultuk annak idején, hogy a hegy 500 métertől kezdődik. Nekünk azonban mégis mindig a „hegy” volt, és gyerekként nagy kihívást jelentett Sárisápról elgyalogolni, és felmászni rá a meredek déli oldalon. Az út az Annavölgy feletti Miklós-berken keresztül vezetett, ami akkor gyönyörű erdő volt, hatalmas fákkal, közepén egy kis tóvá duzzasztott forrással. Ebből ma már sajnos semmi sincs meg, az erdőt tarra vágták, a tó is eltűnt.

Kialakulásával kapcsolatosan még egy kis földrajz: maga a hegy úgynevezett sasbérce vetődéssel keletkezett. Az eltört kőzetlemezek közül a középső a nyomóerők hatására kiemelkedett és így egy sasbérc (rög) jött létre. A rögök közötti süllyedéseket, árkokat tengeri üledék töltötte fel. Ebben keletkeztek a környékünk egykori bányászatát megalapozó barnaszéntlepek.

A Gete a környező települések egyik kedvenc kirándulócélpontja ma is, a gerincén végighalad az országos kék jelzés, és minden évben erre vezet a Kínizsi 100 teljesítménytúra. A gyakorlott túrázók csak a „hírhedt” Nagy-Geteként emlegetik, mert itt található a kék jelzés egyik legmeredekebb szakasza a Tokod felőli oldalon felvezető sziklás nyugati lejtő. Mielőtt elvinnénk a kedvét bárkinek is, azért jóval könnyebb útvonalon is megközelíthető a hegytető. Csolnok-Rákóczi telepről indulva egy darabig jelöletlen úton haladva érjük el a kék jelzést, és innen végig enyhén emelkedő útvonalon érjük el előbb a Gete (403 m), majd a Nagy-Gete (457 m) csúcsát. Az itt álló öt és fél méter magas keresztet a Budapest szentimrévárosi egyházközség állította 2000-ben. Érdemes körbejárni a hegytetőt, nagyszerű a kilátás, és megtalálható még a második világháborús lőállások nyoma. Áll fent viszonylag ép állapotban egy katonai bunker, ami állítólag légvédelmi megfigyelőpontként szolgált. Itt nem árt figyelni a lábunk alá, mert a hátrahagyott „aknák” nem a háborúból, hanem kevésbé kulturált kirándulóktól származnak.

Végül mindenkinek javasolom, néha felejtsük el a tévét és a számítógépet, induljunk útnak, útközben pedig telefonnyomogatás helyett inkább jókat beszélgessünk! Aztán, ha megjön az „étvágy”, jöhet sorba a többi hegy, a Gerecse, a Pilis - egyre magasabbra.

Jó időt, jó kirándulást!
Bercsényi Sándor

A madarak szerelmese

Tavasszal édesapámmal sétáltam a Sápi erdőben, első kucsomagombák után kutatva, amikor összetalálkoztunk Stefán Lászlóval, aki szintén napi rendszeres körútját járta az erdőben. Szó szót követett, és kiderült, hogy egy elhivatott ornitológussal állunk szemben. Már akkor sejtettem, hogy ezt a beszélgetést a Hírmondó hasábjain is folytatni fogjuk:

- Honnan datálódik ez a vonzalom a madárvilág iránt?

- Már gyerekkoromban más szemmel néztem a madarakat, mint a többiek. Hermann Ottó: A madarak hasznáról és káráról című művét gyakran lapozgattam, és abból próbáltam meghatározni a környezetemben élő madarakat. Télen szívesen etettem őket. Családi kirándulásaink alkalmával, ha megláttam valamilyen madarat, mindig megneveztem a pontos fajt, testvéreim csak nevettek rajtam.

- Mi alapján bizonyosodik meg arról, hogy pontosan melyik fajról van szó?

- Háromféle módon deríthetjük ki, hogy milyen madarat látunk: a külső jegyekből, a hang alapján és a mozgásából. Már ezelőtt 30 éve próbáltam felvenni a kapcsolatot az Országos Madártani Intézettel, de akkoriban nem reagáltak a levelemre. Aztán évekkel később, fiatal házasként március táján szőlőt telepítettem, amikor egy madárpár nászát volt szerencsém végigkövetni. Akkoriban még nem tudtam, hogy ez a csaláncuk nevű madár volt. Melleztük dolgoztam, és félszemmel lopva figyeltem őket. Ezután újra könyveket vásároltam és még jobban beleástam magam a témába.

- Amikor a Sápi erdőben összetalálkoztunk, kiderült, hogy napi rendszerességgel kijár az erdőre.

- Ez így igaz. Nem telik el nap, hogy ki ne mennék megfigyelni a madarakat. Készítettem egy etetőhelyet, novembertől márciusig ha esik, ha fúj, én ott vagyok, úgy 15m-re egy padot helyeztem el, onnan csodálom őket. Amikor téli napokon közeledek az etetőhöz, már 200m-rel előtte élelem jönnek a madarak. Megszokták a jelenléteket, már szinte várják a csemegét. Az egyik zsebembe tört diót, másikba napraforgót, a harmadikba 2mm-es kukoricát teszek. Harkályok, vörösbegyek, cinkék, csuszák is járnak az etetőhöz. De megfigyelhettem már a sárgafejű királykát is, amely mindössze 4-6g-ot nyom, és eséllyel pályázik az ország legkisebb madara címre. Még az ökörszemnél is kisebb, amely 8-10g súlyú.

- 20 db saját készítésű fészkelőodút helyeztem ki a Sápi erdőbe. Mi volt ezzel a célja?

- Még tavaly decemberben raktam ki az odúkat, olyan céllal, hogy a különböző cinkéfajok: széncinke, barátcinke, őszapó, valamint egyéb madárfajok, mint pl. a nyaktekercs, csuszka, seregély is ideális fészkelőhelyre lelhesse benne. A Sápi erdő fiatal faállománya nem kedvez a madarak fészkelésének. Az említett kismadarak odúlakók, fák réseibe, repedéseibe szívesen raknak fészket. Az odúk teteje nyitható, hogy egy kötélletrára felkapaszkodva folyamatosan figyelemmel kísérhessem a helyet. Az egyik erdő széli odúba egy mezei veréb fészkel. Sokan gondolják, hogy az csak egy egyszerű veréb, de én nagy örömmel fogadtam. A verébfészkek egészen más képet nyújtanak, mint a cinkéfészkek, sokkal kevésbé rendezett.

A cinke mohával kezdi a fészkelésképzést, majd egészen puha szőrszálakkal béleli ki a 6-8cm átmérőjű fészket, hogy az ember kedvet érez arra, hogy behemperegjen. A cinkék egy fészkelőjába 12-14 tojást raknak.

A 20 fészkek közül az egyikben 19 tojást találtam. Ez egy rendkívüli dolog, még a szakirodalomban sem olvastam hasonlót.

A fészkek mindegyikébe beköltöztek a madarak, csupán egy fészkek volt, ahol nem költötték ki a tojásokat. Az említett 19 tojásból nagy-nagy örömmre 12 nap alatt 16 kismadár kelt ki. 14 nap elteltével elhagyják az otthonukat a fiókák, de utána a szülők még mintegy két hétig egyben tartják a csapatot. Ezek a kismadarak a következő évben válnak ivaréretté, egész nyáron át csavarognak, az éjszakákon az ágtőben meglapulnak. Télen természetes odúkat keresnek. Néha egy odúban 20 kismadár is meghúzódik éjszakára.

- A közelmúltban egy érdekes projekten vett részt, mesélne erről?

- A Jászságban voltam parlasi sas fészkelőképzésen a Magyar Madártani Intézet szervezésében önkéntesként. Egy EU-s projekt keretében a Magyar Állam támogatásával zajlott az őrzés, amely tojáskasztól, április elejétől a kirepülésig, július elejéig tart. A parlasi sas Magyarországon védelemre szorul, annyira megfigyelt az állomány, hogy 1974-ben már csak 4 párt tudtak megfigyelni. A védelem következtében 2014-re több, mint 150 párra növekedett a számuk. Az őrzés biológushallgatók, ornitológusok és más önkéntesek bevonásával történik. A fajt leginkább az emberi tevékenység veszélyezteti, a mérgezőektől kell megóvni őket. Ezek a madarak eredendően hegyvidéki erdőkben fészkeltek, de az erdészeti tevékenység miatt lehúzódtak az Alföldre, itt azonban jóval sebezhetőbbek.

- Milyen madarakkal találkozhatunk a falu területén?

- Sárísápi környékén nagyjából 170 féle madarat figyeltem meg, a télen délebbre költöző fajokkal együtt.

- Van-e kedvenc madara?

- Igen, a már említett szőlőtelepítés kapcsán az egyik kedvenc madaram a cigány-csaláncuk lett. Olyan kicsi fekete feje van, és olyan szerelmes tud lenni a nászidőben, hogy az ember csak csodálni tudja. Sajnos, fogy az állományuk, egyre kevesebbet látok belőlük itt a faluban is. Viszont mindig megjelennek a környéken új fajok. Három éve kopogtat a kertünkben egy balkáni harkály. Eleinte nem engedtem, hogy beköltözzön, mert a szilvafánt még szép volt. Most, hogy az öreg szilvafa pusztulásnak indult, megengedtem neki, hogy nálunk verjen tanyát és a nappali ablakából folyamatosan figyelemmel kísérjük őt.

-Milyen ragadozó madarakkal találkozhatunk a környéken?

- Sárísápon 3 egerészölyvet figyeltem meg. Az emberek sokszor az gondolják, hogy ezek sasok. Uralják a légeret, úgy is mozognak, mint egy sas. Arról lehet felismerni, hogy ha megzavarjuk őket, vijjognak. Ez a sasokra nem jellemző. Néha karvalyt is láthatunk ezen a vidéken, amely úgy lopakodik, mint egy amerikai bombázó, énekes madarakra vadászik.

- Említette, hogy további fészkelőodúkat kihelyezésére készül. Megtudhatnánk valamit a részletekről?

- 100 db fészkelőodút szeretnék kihelyezni a falu területén, ehhez szeretnék támogatókra lelni. Olyan emberekhez tenném, akik szívesen kihasználnák az odúkat fészkelő ingyen munkásokat. Ezek a madarak nekünk rengeteg hasznot hajtanak. Egy cinkepár, amíg a kicsinyeit kikelti, 10.000 berepülést végez. Egy berepülésnél egy anyamadár nemcsak egy bogarat hoz a csőrében, hanem egy csokorral. A veréb, amikor a kicsinyeit eteti, összegyűjti az összes pondrót, hernyót a környékről. Ez a madár sokak szemében csak egy haszontalannak tűnik, pedig rengeteg kárkozót elpusztít, és egyre kevesebb van belőlük. Nem beszélve a fecskékről. Az ornitológusok szerint a fecskék vonulása idején az élelem nem elegendő számukra, és emiatt sokan éhen halnak.

- Kívánom, hogy a terveit valóra válthassa, megtalálja hozzá a támogatókat és jövő télen már sokunk udvarában ott munkálkodhassanak ezek a szorgos „ingyenmunkások”.

Jurásekné Pfluger Éva

Zeneoktatás községünkben

A dorogi Erkel Ferenc Zeneiskola az egész kistérség zenei oktatásáért felelős. A Dorog környéki falvakban, az úgynevezett tagiskolákban folyik a hangszeres és szolfézs oktatás Gréts Katalin intézményvezető irányításával. A térségben nagy hagyománya van a zenélésnek, régen minden falunak vagy bányának saját fúvószenekara volt. Világhírű művészek kerültek ki ezekből a zenekarokból: Tarjáni Ferenc kürtművész, vagy Tarkövi Gábor trombitaművész is itt kezdte tanulmányait. Az együtt muzsikálás, éneklés, táncolás meghatározó volt az emberek életében. Sajnos, manapság a technika fejlődésével ez a fajta szórakozási lehetőség egyre inkább háttérbe szorult. Megpróbáljuk a hagyományokat továbbvinni, de egyre nehezebb ez a feladat.

Sárísápon is nagy múltra tekint vissza a zene szeretete, hosszú ideig működött a Bányász fúvószenekar, a Dalárda, a gyerekek járnak szlovák táncra és a zeneiskolába. Sokszor a régi bányászzenekar tagjai hozzák a gyermeküket, unokáikat hozzánk.

Mi is annak idején egy hasonló zeneiskolában kezdtünk zenét tanulni. Akkoriban ez nagy szó volt, ha valaki zenekarban játszhatott. Majd, aki tehetségesebb volt, vagy elkötelezte magát a zenetanulás mellett, az továbbtanult a konzervatóriumban, majd a Zeneművészeti Főiskolán (ma egyetemen). Mi is ezt az utat jártuk be, gyermekkorunk óta erre a pályára készültünk. Jelenleg mindketten zenekarban is játszunk, egyikünk a Magyar Rendőrség Zenekarában trombitál, míg másikunk a Duna Szimfonikus Zenekarban harmonizál, mellette tanítjuk a gyerekeket Sárísápon rézfúvós hangszerekre.

Alapvetően van egy főhangszer, amin napi rendszerességgel játszunk, ez Ottonának a trombita, Andreának a harmona. Ezen kívül tudunk furulyázni, zongorázni, az összes rézfúvós hangszert oktatni, hiszen működésükben egyformák. Ha valami kérdés lenne, egymásnak tudunk segíteni.

A fő célunk a zene megszerettetése a gyerekekkel, hiszen akkor fognak lelkesen gyakorolni, ha szeretik is, amit csinálnak. 6-7 éves korban kerülnek

hozzánk, játékosan, sok énekléssel, tapsolással kezdjük lerakni az alapokat. Ez az életkor ideális a kezdésre, hiszen ekkor a legbefogadóbbak, legtanulékonyabbak. Ráadásul a tanulásban is sokat segít a zene. Ha arra gondolunk, mennyi mindenre kell figyelni, hogy megszólaljon egy dallam, összehangolni a szem, agy, kéz, levegő munkáját, nagyon fejlesztő hatású ebben az életkorban. Persze ekkor testileg még nem alkalmasak a nagy hangszerek tartására, ezért kezdünk furulyával. 2-3 év alatt megtanulják a hangokat, ritmusokat, elméletet. Így, a furulyatanulmányokat követően, amikor választanak egy rézfúvós hangszert, könnyebben megy a hangszerváltás. Természetesen a nagyobb gyerekek kezdek egyből trombitán, baritonkürtön vagy harsonán is.

Mivel mi csak rézfúvós hangszereket tanítunk, sajnos csak ezeket tudjuk ajánlani. Sok gyerekeknek azonban más az elképzelése. Ők a furulya után vagy nem tanulnak tovább, vagy bemennek Dorogra illetve egy másik közeli faluba és ott folytatják tovább egy másik hangszeren a tanulmányaikat. Ezért sokszor tartunk bemutatót, fújunk nekik, hogy kedvet csináljunk a rézfúvós hangszerekhez. Alapvetően fontos a már kinőtt csontfog, az átlagosan szabályos fogisor.

Az elmúlt tanévben Sárísápon tizennyolc gyermek járt hozzánk, a legtöbben furulyáztak. Ezután a trombita a legkedveltebb. Jelenleg kedden és szombaton tanítunk a Művelődési Házban. Itt szeretnénk megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjunk mindazoknak, akik munkájukkal maximálisan támogatnak, segítenek minket, és ezáltal a zeneoktatást Sárísápon.

Terveztük, hogy jövőre a nagycsoportos óvodásoknak is tartanánk hangszerbemutatót, így, mire iskolába mennek a kicsik, a szülők már tudnák, hogy szeretne-e gyermekük zeneórára járni, és évkezdéskor be is iratkozhatnak.

Jövőre is megrendezésre kerül a hagyományosnak mondható Anyák napi hangversenyünk, amelyen mindig sok szülő, nagyszülő, dédszülő vesz részt.

Lukács B. Ottó és Lukács B. Andrea

A Sárisápi Bányász Sportegyesület labdarúgó szakosztályának hírei

A megyei bajnokságon szereplő felnőtt labdarúgócsapatunk az 5. helyen végzett. Egész szezonban a 3. helyen álltunk, a végére gólaránnyal ugyan, de lecsúsztunk az 5. helyre. Újra csapatként úgy gondolom, hogy ez elfogadható, szép eredmény. Több új játékost is beépítettünk a csapatba, és ez nem ment mindig zökkenőmentesen.

Két kupagyőzelem tette emlékezetessé az évet, hiszen egy éven belül kétszer is megnyertük a megyei magyar kupát.

Tavaly Tatabányán a Tata ellen, idén júniusban pedig Komáromban a Vértessomló csapata ellen szereztük meg az aranyérmet.

Az idei kupadöntőn a Jurásek testvérek góljaival 2:0 arány-

ban bizonyultunk jobbnak a Somló ellen, a mérkőzés alatt szinte végig a mi akaratunk érvényesült. Büszke vagyok a fiúkra, hisz jól tudjuk, a sportban a címvédés igazán ritka és nagyszerű dolog.

Augusztus elsején Komáromban a csapat megmérkőzött a megyei szuperkupáért is, melyet a bajnok Kecskéd és a kupagyőztes Sárisáp csapata vívott.

Szerettünk volna örömet szerezni lelkes szurkolóinknak és természetesen magunknak is, azonban a végeredmény 1-0 lett a Kecskéd javára, mindössze egy gól döntött a találkozón.

Hajrá, Sárisáp!

**Karcagi Pál
edző**

A bajnok csapat a balatoni jutalomtáborban

Utánpótláscsapatunk remek idényt zártak, a kitartó és fegyelmezett munka meghozta a labdarúgó-egyesületünk számára a sikert. A gyerekek hozzáállása példás volt az egész szezon során. Ez adta az alapot az U-14-es csapatunk kiugróan jó szereplésének is, ahol a bajnokság Gyémánt D csoportjában egyedülként a megyei utánpótlás csapatok közül VERETLENÜL szereztük meg a BAJNOKI CÍMET. A gólarány is imponáló: 144 rúgott, és 22 kapott gól.

2014 nyaráig az országos Bozsik-programban tornarendszerben játszottunk, majd 2014 szeptemberétől szereplünk megyei bajnokságrendszerben. Ez újdonság volt, ugyanis addig csak a felpályán keresztben ment a játék, utána pedig kinyílt a tér és a csökkentett nagypálya következett. A játékidő is megnőtt: 2 x 25 percről, 2 x 40 percre.

A csapat gerincét a sárisápi 7. osztályosok alkotják, de játszanak még fiatalabb korúak és annavölgyi gyerekek is, akik a pályán kívül is jó közösséget alkotnak. Ezzel az eredménnyel a klub által is régóta áhított sikert érték el, magunknak és másoknak is bebizonyítottuk, hogy a foci egy csapatjáték, ahol mindenkire szükség van. Az összefogás és a játékba vetett hit sok mindenre képessé tehet egy több korosztályból álló társaságot. Ahogy mondani szokták: „Az elvégzett munka meghozta a gyümölcsét”. Valóban, mindenki örömmel jött az edzésekre, végezte a feladatokat, az elejétől fogva nagyon lelkesek és céltudatosak voltak a gyerekek, és ez az eredménnyel is páro-

szurkoltak nekünk. Köszönjük a szakosztály részéről a jó menedzselést.

Remélhetőleg ez az eredmény nem tesz senkit túlzottan elbizakodottá és továbbra is alázatosan tudunk készülni a következő feladatokra, megmérettetésekre. A fiatalabb korosztály számára pedig az elért eredmény követendő példa lehet.

**Gombola Gábor
utánpótlás edző**

Szerkesztők: Bercsényiné Bors Ildikó, Binderné Haracska Piroska,
Hunyadiné Dombovári Éva, Jurásekné Pfluger Éva, Friedrichné Kurinyecz Csilla, Ligetiné Vass Éva

Felelős kiadó: Kollár Károly polgármester

Nyomdai munka: Táltos Nyomda, Győr - **Tördelés:** Vértés Kornél - ISSN 2062-9303